*VIIRALT, Eduard, graafik. Koos oma vanematega asus V. Venemaalt Eestimaale, Koeru khk. Varangu mõisa a. 1909. — V. teotses loovkunstnikuna Pariisis kuni sõja tagajärjel Eestisse siirdumiseni sept-s 1939; ta on s. a. nov-st Riigi Trükikoja kunstiliseks nõuandjaks Tallinnas. V. on kunstiühing „Pallase" liige. Ta on pärast 1929. a. oma töödega esinenud paljudel kunstinäitustel Eestis (Tallinnas, Tartus ja Pärnus), peale selle välismail korraldatud eesti kunsti tutvustusnäitustel: Riias (1926 ja 1937), Helsingis (1929), Pariisis (1929), Lüübekis (1929), Kielis (1929), Königsbergis (1929), Berliinis (1930), Kölnis (1930), Kopenhaagenis (1930), Moskvas (1935), Kaunases (1937), Roomas (1939), Budapestis (1939), Varssavis ja Krakovis (1939) ning eesti graafikanäitusel Prahas (1933). Peale igaaastaste väljapanekute Pariisi kunstisalongides (ms. 1927. a-st saadik Salon d'Automne'is ja 1938. a-st Salon de Tuileries's) on ta esinenud ka rahvusvahelistel puugravüüri näitustel Pariisis (1928), Varssavis (1933 ja aastavahetusel 1936—37), Krakovis (1933), Marseille's (1934) ja rahvusvahelistel gravüüride näitustel P.-A. Ühendriikides Zenne'is (1928), Clevelandis (1935), Chicagos (1936), „Les artistes de Paris" näitusel Brüsselis (1935) ja Viini Kujutavate Kunstnikkude Ühingu näitusel (1937). V-i tööde erinäitusi on olnud Pariisis (a-il 1927, 1928, 1930 ja 1931), Philadelphias (1928), Strasbourgis (1932), Amsterdamis (1935), Tallinnas (märtsis 1936), Tartus (apr-st maini 1936) ja Helsingis (1937). Viimased kolm näitust, koondades valdava enamiku V-i Eestis leiduvaist töist (umb. 350 nr.), võimaldasid esmakordselt üldsusele täielikuma ülevaate ta toodangust ja arengust. Rahutult otsiva ja seejuures väga produktiivse kunstnikuna on ta viimase ajani leiutanud graafiliste tehnikate alal üha uusi ja väljendusvõimelisemaid vahendeid oma komplitseeritud elutunnetuse ja ainulaadselt rikka fantaasia tõlgendamiseks. Ta on tõusnud üheks silmapaistvamaks meistriks omal alal rahvusvahelises ulatuses. Saavutanud tehnilise täiuslikkuse, on V. asunud järjest ulatuslikumate kujunduslik-sisuliste ülesannete lahendamisele, luues näiteks sellised visionaarsed kompositsioonid, nagu: „Haaremis" (akvatinta, 1926), „Põrgu" (söövitustrükk, 1930), „Kabaree" (söövitustrükk, 1931), „Maalija" (söövitustrükk, 1931), „Jutlustaja" (kivitrükk, 1932), sarja suureformaadilisi, laadilt erinevaid monotüüpiaid, nagu: leebelt humoristlik „Vanamees kassiga" (1930), ekspressiivne „Daami portree" (1930), groteskusse kalduv „Suitsetaja" (1932), ja mitmed haruldast värvimeelt osutavad „Naisaktid" (1933—34), rea isiku individuaalsust peenelt esiletõstvaid portreid („Daami portree", „Mr. R. Arakie", „A. Puškin", „Fr. Mauriac" jt., kõik a. 1928), illustratsioonid A. Puškin'i poeemile „La Gabriélide" ja Fr. Mauriac'i teosele „Supplément au Traité de la Concupiscence de Bossuet" (vaselõiked, mõlemad 1928), G. Boccaccio „Decamerone'le" (2 vaselõiget, 1928), eksliibriseid jm. V-i uusimas toodangus (umb. alates 1933) ilmnevad loobumine fantastikast, rahulik, otse klassikalist selgust taotlev vormikäsitlus, keskendatud kompositsioon ning endisest maalilisema üldmõju taotlus mitmeis metall-sügavtrüki liikides (näit. töis „Neegripead", külmnõel, 1933; „Maastik naisfiguuridega", vernis-mou's, 1934). Meisterlikud on ta äärmiselt nappide vahenditega loodud aktijoonistised ja laste pead a-st 1934—35. Juulist 1938 veebr-ni 1939 viibis V. õppe- ja huvireisul Prantsuse Marokos, kus (peamiselt Marrakešis) joonistas eksootilisi tüüpe, loomi, maastikuvaateid jne. Eesti kunstinäitusile on ta saatnud oma Maroko toodangust rea suurepäraseid joonistisi, nagu: „Oopiumi uimas" (1938), „Vana araablane" (1938), „Looritatud berberlanna" (1938), söövitustrüki „Marrakeši motiiv" (1938), külmnõela lehe „Lamav akt" (1938) jm. Võitnud kõikjal oma sügavalt isikupärase loominguga arvustuse ja kunstiharrastajate tunnustava tähelepanu, on V. oma erikaalult rahvusvahelises kunstimaailmas pidevalt tõusmas. Tema töid on omandatud Eesti, Soome, Läti, Poola, Prantsuse, Inglise, Itaalia, Saksa, Hollandi, Belgia, Nõukogude-Vene ja P.-A. Ühendriikide muuseumidesse; samuti leidub neid rohkel arvul kodumaa ja välismaade erakogujail.

E. V-i ülevaatenäituse kataloog 1915—1936 (1936); R. Kangro-Pool, E. V. (1938); H. Kompus, V-i maailm (Pvl. 1936, nr. 65), V-i stiil (Pvl. 1936, nr. 67), V-i vahendid (Pvl.

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 373